

Propozycja zasad oceniania tekstów argumentacyjnych w klasach pierwszych po szkole podstawowej

A. Zgodność z poleceniem Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy: wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury/problemu wskazanej w poleceniu; wypowiedź jest w całości na temat.	Forma wypowiedzi ma charakter argumentacyjny. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. Uwzględnione wszystkie elementy polecenia.	<u>2pkt.</u>
	Forma wypowiedzi ma charakter argumentacyjny. W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia.	1pkt.
	Forma wypowiedzi niezgodna z poleceniem i problemem. ALBO Nieuwzględnione co najmniej trzy elementy polecenia. Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium Realizacja tematu wypowiedzi, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.	0pkt.
B. Realizacja tematu wypowiedzi Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.: poziom refleksji nad problemem; rzeczowość uzasadnienia; jakość argumentacji.	Wnikliwość w rozważaniu problemu. Rzeczowe uzasadnienie własnego stanowiska. Pogłębiona, bogata, adekwatna do problemu argumentacja. Dobór właściwych i różnorodnych przykładów potwierdzających argumenty.	<u>5pkt.</u>
	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.	4pkt.
	Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.	3pkt.
	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.	2pkt.
	Podjęta próba argumentowania. Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.	1pkt.
	Praca nie spełnia wymagań na 1 pkt.	0pkt.
C. Kompetencje literackie i kulturowe KLiK Oceniając wypowiedź należy rozważyć:	Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Funkcjonalne przywołanie kontekstów. Funkcjonalnie wykorzystana wiedza z zakresu historii i teorii literatury.	<u>4pkt.</u>

funkcjonalność wiedzy literackiej, kulturowej i językowej; znajomość lektur/y, poziom wykorzystania kontekstów Poprawność rzeczowa	Poprawność rzeczowa w odniesieniu do tekstów literackich i kontekstów oraz terminologii historyczno- i teoretycznoliterackiej.	
	Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga); przywołanie kontekstów.	3pkt.
	Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga. Dopuszczalny 1 bł. rzeczowy	2pkt.
	Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu. Dopuszczalne 2 błędy rzeczowe.	1pkt.
	Praca nie spełnia wymagań na 1 pkt.	0pkt.
D. Kompozycja Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy: kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. rozprawka/ przemówienie/charakterystyka/szkic/e sej zawiera: wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu, wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli; wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.	Logiczna i spójna. Uporządkowane i zhierarchizowane argumenty. Logicznie, treściowo i graficznie wyodrębnione akapity.	<u>3 pkt.</u>
	Logiczna i spójna, dopuszczalne 1-2 usterki w zakresie spójności. Częściowo uporządkowane i zhierarchizowane argumenty. Logicznie, treściowo i graficznie wyodrębnione akapity.	2 pkt.
	Częściowe zachowanie logiki wypowiedzi. Próba uporządkowania argumentów. ALBO Dopuszczalne 3-4 usterki w zakresie spójności. Akapity wyodrębnione tylko graficznie.	1pkt.
	Praca nie spełnia wymagań na 1 pkt.	0 pkt.
E. Styl Styl wypowiedzi jest jednolity, tzn.	Jasny, zwięzły, stosowny, Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi; jednolity.	<u>3 pkt.</u>

czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).	Jednolitość stylistyczna ALBO funkcjonalnie połączone różne style wypowiedzi. Poprawność stylistyczna (brak błędów stylistycznych).							
	Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Jednolitość stylistyczna ALBO funkcjonalnie połączone różne style wypowiedzi.. Dopuszczalne 1-2 błędy stylistyczne).							2 pkt
	Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Dopuszczalne 3-4 błędy stylistyczne.							1 pkt
	Praca nie spełnia wymagań na 1 pkt.							0 pkt.
F. Język Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z tabelą. Należy rozważyć m.in.: ☐ czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszycy środków językowych ☐ czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu. W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.								
	Poprawność środków / Zakres środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10-11 błędów językowych	12-13 błędów językowych	14 lub więcej błędów językowych
	Szeroki zakres środków językowych, tzn.; zróżnicowana składnia; zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	<u>6pkt/</u>	<u>5pkt.</u>	<u>4pkt.</u>	<u>3pkt.</u>	<u>2pkt</u>	<u>1pkt</u>	<u>0 pkt</u>
	Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	<u>5</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	
G. Ortografia	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny							3pkt.

	2–3 błędy ortograficzne.	2pkt.
	4-5 błędów ortograficznych	1pkt.
	6 błędów ortograficznych	0 pkt.
H. Interpunkcja	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych	2 pkt
	6-10 błędów interpunkcyjnych	1 pkt
	11 lub więcej błędów interpunkcyjnych	0 pkt

Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się: błędy w zapisie wyrazów z u – ó, ż – rz, h – ch łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania

Do błędów graficznych w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zalicza się: dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów; mylenie lite o podobnym kształcie (a – o, l – ł – t, n – r, m – n, u – w, e – ę, a – ą, i – j, u – y); dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania), rzadziej używanych (h – H, f – F, L – F); odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (b – p, d – t, w – f, g – k, dz – c, sz – s, i – y, ę – em – en, ą – om – on, ś – ź, ć – dź); różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (p – b, d – b) lub poziomej (m – w, n – u, b – p, d – g, p – g); ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym, oznaczania miękkości nad literami; kropek (dż, ż, i, j); „ogonków” przy literach ą lub ę i kreski (wężyka) przy literach ó, t lub ł; błędy dotyczące podziału wyrazu; utratę dźwięczności (kóska zamiast kózka, proźba zamiast prośba); błędy wynikające ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np. startóje bo startować.

Zasady oceniania:

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 pkt.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator przyzna 0 pkt.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 pkt.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/ elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.

6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.

7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzenia egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty* w danym roku szkolnym.

8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź zostanie oceniona na 0 pkt.

Opracowała (na podstawie kryteriów oceniania po ósmej klasie, zamieszczonych w Informatorze CKE oraz zapisów podstawy programowej do szkoły ponadpodstawowej)

Agata Reszewicz